

A Zsidó Tanács magatartását és politikáját nemcsak a saját engedetlen tagjai, hanem a Pesti Izraelita Hitközség rabbisága is élesen bírálta. Július 26-i, Groszmann Zsigmond főrabbi elnökletével zajlott ülésén a rabbiság az alábbi nyilatkozatot fogadta el, amelynek alapvető célja az volt, hogy elhárítson magától minden felelősséget a magyarországi zsidókat ért katasztrófáért:

Rabbiságunk dr. Hevesi Ferenc javaslatára egyhangúlag leszögezi saját lelkiismerete ítélőszéke előtt, de meg azért is, hogy az eljövendő generáció és utókor tisztán lásson: *A magyar zsidóságra szakadt súlyos megpróbáltatásért*, amely úgy kívülről, mint belülről megtámadta közösségünket, feladatát a végsőkéig fokozott mértékben teljesítő rabbiságunk egyáltalán nem felelős. Már akkor, amidőn március havában kívülálló hatóságok megbízták hitközségünk vezetőit egy Központi Zsidó Tanács tagjainak javaslatba hozásával, ezen Tanácsba rabbiságunk egyetlen tagja sem nomináltatott a felszólított felekezeti tényezők részéről. Azóta a Zsidó Tanács egy alkalommal sem kérte ki rabbiságunk véleményét még vallási kérdésekben sem; minden ténykedése, eljárása és intézkedése rabbiságunk tudta nélkül történt, mintha a zsidóság nem volna hitközség. Különösen szükségesnek tartjuk leszögezni, hogy a templomoknak profán célokra való felhasználása és ezáltal a hívek templomlátogatási lehetőségének és az istentiszteletek megtartásának nagymérvű csorbítása nem utolsósorban járult a sajnálatos kitérés járvány elharapózásához. Egyébként a hívek nagy része szóbelileg és levélbelileg kifejtette előttünk azon felfogását, hogy a Zsidó Tanács vagy tehetetlenségéből, vagy nemtörődomségből cserbenhagyta a híveket, akik kétségbeesésükben a zsidóságtól való megfutamodásban keresnek menedéket. A kitérés mozgalomnak szomorúan tapasztalható elfajulását még növelte azon tény, hogy hitközségünk épületében, a Zsidó Tanács égíse alatt, működött egy hivatalos kikereszteltető szerv. Rabbiságunk közbelépésére volt szükség, hogy ez a szerv ebben az épületben illetően munkásságát beszüntesse. Az ezen visszaélések miatt bekövetkezett lelki bomlásért rabbiságunk tehát elhárítja magunkról a felelősséget. Ugyanígy elhárítjuk magunktól a felelősséget a magyar zsidóság egy részének bekövetkezett deportálásáért, egyrészt azért, mert amidőn el akartunk járni az egyházak vezető papjainál és magas kormánytényezőknél, ilyen irányú felajánlásunkat a Tanács elnöke elhárította, másrészt azért, mert fellépésünknek semmiféle támaszt és autoritást nem nyújtottak felekezeti hatóságaink, sőt akadályozni igyekeztek ilyen irányú munkásságunkat. Csak legújabbban, hogy halottaink szertartásos eltemetése lehetőségét külső hatóságoknál szorgalmazzák az eljáró felekezeti tényezők, nem veszik igénybe a rabbiság részéről felajánlott közbenjárást, mintha a halottak eltemetése nem volna vallási, hanem csak valami adminisztrációs aktus.¹⁶⁷

A rabbinátus és a Stöckler-frakció, valamint a vezető hármas közötti feszültség jelentősen növekedett a budapesti zsidók augusztus 26–27-re tervezett deportálása előtti napokban, valamint a következő hetekben, amikor a zsidók vidéki összegyűjtésére készültek tervek. Azonban a Lakatos-érában a helyzet jelentősen javult, és a Tanács néhány vezető tisztségviselője még különbizottságokat is kezdett alakítani a deportált zsidók